

OPERATÍVNE POKYNY pre OKRESNÉ ÚRADY

Vydáva: **Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky**
sekcia verejnej správy

Ročník: **2019**

16. august 2019

Čiastka: **5**

O B S A H

- IX/2** **Usmernenie generálneho riaditeľa sekcie ochrany prírody, biodiverzity a krajiny Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky k aplikácii zákona č. 15/2005 Z. z. o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín reguláciou obchodu s nimi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 110/2005 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín reguláciou obchodu s nimi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov**

IX/2

U s m e r n e n i e

generálneho riaditeľa sekcie ochrany prírody, biodiverzity a krajiny Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky k aplikácii zákona č. 15/2005 Z. z. o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín reguláciou obchodu s nimi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 110/2005 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín reguláciou obchodu s nimi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Určené: odborom starostlivosti o životné prostredie okresných úradov

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
Sekcia ochrany prírody, biodiverzity a krajiny
Číslo: 2/2019-6
Bratislava, 31. júl 2019

Vybavuje: Mgr. Denis Bede, PhD.
Číslo telefónu: 02/5956 2234

Čl. 1**Všeobecné ustanovenia**

(1) Toto usmernenie sa vydáva v súlade s § 6 ods. 1 zákona č. 180/2013 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, a v súlade s čl. 6 ods. 5 smernice Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky z 12. novembra 2013 č. 1/2013-1.6. o interných aktoch riadenia v znení dodatku č. 1 za účelom jednotného postupu pri aplikácii zákona č. 15/2005 Z. z. o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín reguláciou obchodu s nimi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) a vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 110/2005 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín reguláciou obchodu s nimi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

(2) **Dňa 1. januára 2019 nadobudli účinnosť zákon č. 310/2018 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 15/2005 Z. z. o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín reguláciou obchodu s nimi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „novela zákona“) a vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 387/2018 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 110/2005 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich**

rastlín reguláciou obchodu s nimi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „novela vyhlášky“).

(3) Novelizácia uvedených predpisov priniesla zmeny za účelom zjednodušenia alebo odstránenia niektorých povinností, ktoré sa v praxi ukázali ako neefektívne alebo nadbytočné a za účelom zníženia administratívnej záťaže tam, kde je to možné a účelné. Zároveň priniesla aj zmeny, ktoré predstavujú pre držiteľa rozšírenie povinností a v prípade vybranej skupiny druhov aj nové povinnosti.

(4) **Zmeny v povinnostiach sa týkajú najmä vedenia evidencie exemplárov rastlín a živočíchov (§ 10 a 11 zákona), preukazovania pôvodu (§ 12 zákona) a spôsobu nadobudnutia exemplárov (§ 12a zákona) a nezameniteľného označenia exemplárov (§ 13 zákona). Novou je povinnosť preukázania nakladania s neživým exemplárom vybraných druhov živočíchov (§ 12b zákona).**

Čl. 2

Informovanie kupujúcich (k § 4 zákona)

V súlade s § 4 ods. 2 zákona podnikateľovi, ktorý predáva exempláre druhov uvedených v prílohách A až D nariadenia Rady (ES) č. 338/97 z 9. decembra 1996 o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a rastlín reguláciou obchodu s nimi (ďalej len „nariadenie“), pribúda okrem povinnosti zverejniť podmienky na chov a pestovanie exemplárov a informácie o povinnostiach pre kupujúceho **nová povinnosť zverejniť na vhodnom a trvalo viditeľnom mieste chovného zariadenia exemplárov v prevádzkarni vedecké meno druhu, jeho zaradenie do prílohy A až D nariadenia a označenie „Chránené podľa CITES“**. Cieľom je zlepšiť informovanosť kupujúcich o tom, na ktoré druhy predávané v prevádzkarni sa vzťahujú povinnosti vyplývajúce zo zákona a súvisiacich predpisov.

Čl. 3

Náležitosti žiadostí o vydanie povolenia a potvrdenia a o udelenie výnimky a súhlasu (k § 6 a 8 zákona, § 2 a 4 vyhlášky)

(1) Pri podávaní žiadostí sa zmenili a upresnili požiadavky na niektoré povinné náležitosti.

(2) V súvislosti so zákonom č. 177/2018 Z. z. o niektorých opatreniach na znižovanie administratívnej záťaže využitím informačných systémov verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon proti byrokracii) sa vypúšťa povinnosť predložiť oprávnenie na podnikanie, ak súvisí s predmetom žiadosti a žiadateľ je jeho držiteľom.

(3) Zároveň sa upúšťa od povinného uvádzania dátumu narodenia alebo IČO a čísla telefónu žiadateľa, bez ktorých doteraz nebola žiadosť kompletná. Aj naďalej sa však odporúča uvádzať telefónne číslo, prípadne e-mailovú adresu. V prípade nezrovnalostí alebo otázok tak možno výrazne skrátiť trvanie celého konania.

(4) Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) odporúča informovať držiteľov exemplárov, že všetky požadované náležitosti predmetných žiadostí, potrebné informácie a tlačivá sú dostupné na internetovej stránke ministerstva, v časti „CITES“ (<https://www.minzp.sk/postupy-ziadosti/ochrana-prirody-krajiny/obchodovanie>).

[ohrozenými druhmi organizmov-cites/](#)), prípadne im odporučiť, aby kontaktovali zamestnancov ministerstva.

Čl. 4

Evidencia exemplárov rastlín (k § 10 zákona)

Pri evidencii exemplárov rastlín podľa § 10 ods. 1 písm. b) zákona sa „písomný doklad“ preukazujúci spôsob nadobudnutia exemplárov rastlín nahrádza „písomným vyhlásením“. V praxi sa teda mení pomenovanie tejto písomnosti, pričom **držitelia si písomné vyhlásenie podobne ako „písomný doklad“ vyhotovujú sami**. Zmenou pomenovania dokumentu sa zdôrazní súkromná povaha dokumentu, keďže nejde o úradný doklad. Z hľadiska náležitostí, ktoré má písomné vyhlásenie obsahovať, **príbudne podpis nového držiteľa a podpis osoby, od ktorej nový držiteľ predmetný exemplár nadobudol**.

Čl. 5

Evidencia exemplárov živočíchov (k § 11 a 29c zákona)

(1) Novela zákona zjednocuje a sprehľadňuje vedenie evidencie exemplárov živočíchov. Zavádza zároveň novú povinnosť - **oznamovať každú zmenu v druhovej karte** nielen pri živých plazoch, vtákoch a cicavcoch druhov uvedených v prílohe A nariadenia, ale aj **pri živých plazoch, vtákoch a cicavcoch druhov uvedených v prílohe B nariadenia**.

(2) Lehota na zasielanie druhovej karty pre exempláre druhov uvedených v **prílohe A** nariadenia zostáva zachovaná - **30 dní odo dňa vyznačenia zmeny**, lehota pre exempláre druhov uvedených v **prílohe B** nariadenia je stanovená na **14 dní odo dňa vyznačenia zmeny**. Dôvodom pre kratšiu lehotu v prípade druhov uvedených v prílohe B nariadenia je skutočnosť, že exempláre týchto druhov nemajú žiadny úradný doklad, a preto bude druhová karta v databáze ministerstva jediným zdrojom informácií o exemplároch v prípade, že o ne požiada výkonný orgán CITES iného členského štátu (napr. pri žiadosti o vývoz exemplára pochádzajúceho zo Slovenskej republiky, kedy je termín na podanie informácie 7 dní).

(3) Kópiu druhovej karty s vyznačenou zmenou zasiela držiteľ písomne alebo elektronicky vo vyššie uvedených lehotách nasledovne:

- a) **od 1. januára 2019 do 31. decembra 2020 na ministerstvo**, na e-mailovú adresu druhovakarta@enviro.gov.sk,
- b) **od 1. januára 2021 na vedecký orgán**, ktorým je Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky.

(4) Novelou zákona sa ruší zasielanie druhových kariet na príslušné okresné úrady. Ak držiteľ zašle druhovú kartu na okresný úrad, okresný úrad druhovú kartu spolu s vyznačením dátumu doručenia na okresný úrad prepošle na adresu ministerstva, prípadne elektronicky na e-mailovú adresu druhovakarta@enviro.gov.sk.

(5) Evidencia na druhovej karte sa vedie rovnako ako doteraz pre exempláre druhov uvedených v prílohách A až C nariadenia, nevedie sa pre druhy, ktoré sú uvedené v prílohe č. 11 vyhlášky.

(6) Novela vyhlášky priniesla **zmeny v prílohe č. 11 vyhlášky**, ktorá ustanovuje zoznam druhov, pre ktoré sa nemusí viesť evidencia na druhovej karte alebo v knihe chovu, pre ktoré sa nevydáva preukaz o pôvode alebo ktoré sa nezameniteľne neoznačujú. Zo zoznamu bol s účinnosťou od 1. apríla 2019 vyradený druh ***Cyanoramphus forbesi* (kakariki smaragdový) uvedený v prílohe A nariadenia**. Na držiteľa exemplára uvedeného druhu sa teda od 1. apríla 2019 začala vzťahovať povinnosť vedenia evidencie na druhovej karte.

(7) Ďalej bolo do zoznamu zaradených sedem nových druhov (*Cyanoliseus patagonus* – dlhochvost patagónsky, *Eolophus roseicapilla* – kakadu ružový, *Pavo cristatus* – páv korunkatý, *Poicephalus meyeri* – papagáj hnedý, *Poicephalus senegalus* – papagáj dlhokridly, *Psittuteles goldiei* – lori fialkovolící a *Pyrrhura molinae* – klinochvost zelenolící), na držiteľov týchto exemplárov sa povinnosť viesť evidenciu na druhovej karte nevzťahuje.

(8) **Upravuje sa aj samotné tlačivo druhovej karty** spolu s pokynmi na jej vyplnenie. Do časti „Nadobudnutie“ sa budú vyplňať aj poradové čísla matky a otca v druhovej karte v prípade vlastného odchovu. V súvislosti so zrušením vykonávania dohľadu nad nezameniteľným označením sa dopĺňa dátum označenia. V časti „vyradenie“ sa časť „číslo dokladu“ nahrádza „novým držiteľom“ a posledná časť zostane vyhradená iba na poznámky.

(9) Novela vyhlášky obsahuje aj prechodné ustanovenia (§ 14b). Podľa § 14b ods. 1 vyhlášky **bolo možné tlačivo druhovej karty platné do 31. decembra 2018 používať do 31. marca 2019**. Evidencia podľa doterajšieho predpisu sa považuje za evidenciu podľa novely vyhlášky, nebude teda potrebné napr. evidenciu na druhovej karte prepisovať do nového tlačiva. Najneskôr od 1. apríla 2019 je už každý držiteľ povinný viesť evidenciu na novom tlačive druhovej karty a to tak, že sa voľné riadky na poslednej strane druhovej karty preškrtnú a pokračuje sa vo vedení evidencie na novom tlačive. Ak posledná strana druhovej karty končila napr. exemplárom s poradovým číslom 5, nová strana druhovej karty (na novom tlačive) bude začínať exemplárom s poradovým číslom 6.

(10) Vypúšťa sa povinnosť **vedenia evidencie** pre všetky neživé exempláre písomným dokladom o spôsobe nadobudnutia. Podrobnosti o preukazovaní spôsobu nadobudnutia exemplára sú uvedené v čl. 7 ods. 3 a 4 tohto usmernenia.

(11) V § 11 ods. 5 zákona sa zavádza povinnosť pre prevádzkovateľa chovnej stanice alebo rehabilitačnej stanice viesť pre exemplár hendikepovaného chráneného živočícha evidenciu oddelene na druhovej karte označenej v záhlaví slovom „rehabilitácia“.

Čl. 6

Preukázanie pôvodu exemplára (k § 12 zákona)

(1) Ustanovenie § 12 ods. 4 a 5 zákona jednoznačne stanovuje, akým dokladom je držiteľ exemplára druhov uvedených v prílohe A nariadenia povinný preukázať jeho pôvod a kedy je povinný požiadať o jeho vydanie.

(2) Podľa § 12 ods. 4 zákona je držiteľ takéhoto exemplára povinný preukázať jeho pôvod **buď písomným dokladom vydaným v zmysle čl. 4, 8 a 9 nariadenia** (povolenie na dovoz, výnimka zo zákazu komerčných činností, súhlas na premiestnenie) **alebo ak ide o živý exemplár plazov, vtákov a cicavcov preukazom o pôvode exemplára živočícha (ďalej len „preukaz o pôvode“)** v prípade, že vyššie uvedený písomný doklad vydaný nemá. Z tejto povinnosti sú vyňaté druhy uvedené v prílohe č. 11 vyhlášky.

(3) Z prílohy č. 11 vyhlášky bude s účinnosťou od 1. apríla 2019 vyradený druh *Cyanoramphus forbesi* (kakariki smaragdový) uvedený v prílohe A nariadenia. Na držiteľa takéhoto exemplára sa teda od 1. apríla 2019 začne vzťahovať povinnosť preukazovať pôvod preukazom o pôvode (ak nemá vydaný písomný doklad v zmysle čl. 4, 8 a 9 nariadenia).

(4) Podľa § 12 ods. 5 zákona **ak držiteľ živého exemplára plazov, vtákov a cicavcov písomne nepožiadala ministerstvo o udelenie výnimky zo zákazu komerčných činností alebo súhlasu na premiestnenie** alebo nemá vydaný písomný doklad, ktorým je dovozná povolenie, výnimka zo zákazu komerčných činností alebo súhlas na premiestnenie, **písomne požiada okresný úrad** (príslušný podľa miesta držby exemplára) **o vydanie preukazu o pôvode**. Túto povinnosť si má splniť bez zbytočného odkladu po prinesení exemplára z iného členského štátu EÚ, po jeho nezameniteľnom označení alebo po určení okresným úradom, že exemplár nemožno nezameniteľne označiť.

(5) Novela zákona tak jednoznačne špecifikuje možnosť výberu držiteľa medzi dvoma dokladmi, v závislosti od toho, akým spôsobom plánuje s exemplárom nakladať.

- a) **v prípade, že plánuje s exemplárom (najčastejšie nadobudnutým odchovom) nakladať komerčne (čl. 8 ods. 1 nariadenia), môže požiadať priamo o udelenie výnimky zo zákazu komerčných činností,**
- b) **ak plánuje mať exemplár vo svojej držbe resp. s exemplárom nakladať nekomerčne, potom je povinný požiadať o vydanie preukazu o pôvode.**

Jednoznačným definovaním možnosti výberu medzi dvoma dokladmi sa sleduje cieľ zamedziť vydávaniu dvoch dokladov pre ten istý exemplár, čo rozširovalo možnosti nezákonného nakladania s exemplármi.

(6) **Okresný úrad v zmysle § 12 ods. 4 zákona určuje pôvod len živým exemplárom plazov, vtákov a cicavcov druhov uvedených v prílohe A nariadenia.** Novela zákona prináša **zrušenie vydávania preukazov o pôvode pre živé exempláre plazov, vtákov a cicavcov druhov uvedených v prílohách B a C nariadenia.** **V prípade ak držiteľ napriek tomu o vydanie preukazu o pôvode pre takýto exemplár požiada, okresný úrad ho nevydá a upozorní držiteľa, že preukaz o pôvode v týchto prípadoch nahrádza povinnosť preukázať spôsob nadobudnutia písomným vyhlásením podľa čl. 7 tohto usmernenia.**

(7) Novelou zákona sa **ruší vydávanie potvrdení o registrácii exemplára**, pri ktorých prax ukázala, že nie sú účelné.

(8) Preukazy o pôvode vydané podľa zákona účinného do 31. decembra 2018, sa podľa prechodného ustanovenia § 14b ods. 3 vyhlášky považujú za preukazy o pôvode podľa novely vyhlášky. Nebude teda potrebné vydávať pre takéto exempláre nové preukazy o pôvode.

Čl. 7

Preukázanie spôsobu nadobudnutia exemplára (k § 12a zákona)

(1) Ak držiteľ nie je povinný preukázať pôvod v súlade s čl. 6 ods. 2 tohto usmernenia, preukazuje spôsob nadobudnutia **písomným vyhlásením o spôsobe nadobudnutia**. Vzor takéhoto vyhlásenia je dostupný na webovej stránke ministerstva.

(2) Právna úprava v § 12a ods. 1 písm. a) až k) zákona vymenúva náležitosti takéhoto písomného vyhlásenia pri držbe živých exemplárov živočíchov, teda živých rýb,

obojživelníkov a bezstavovcov druhov uvedených v prílohe A nariadenia, ak nemajú vydaný písomný doklad podľa čl. 4, 8 a 9 nariadenia a všetkých živých exemplárov živočíchov druhov uvedených v prílohách B až D nariadenia.

(3) Právna úprava v § 12a ods. 3 písm. a) až g) zákona vymenúva náležitosti takéhoto písomného vyhlásenia pri držbe neživých exemplárov živočíchov, teda všetkých neživých exemplárov živočíchov druhov uvedených v prílohách A až D nariadenia, ak nemajú vydaný písomný doklad podľa čl. 4, 8 a 9 nariadenia. **Písomné vyhlásenie o spôsobe nadobudnutia má teda rozdielne náležitosti v prípade živých a v prípade neživých exemplárov.** Súčasťou je v oboch prípadoch podpis nového držiteľa a číslo jeho dokladu totožnosti ako aj podpis a číslo dokladu totožnosti osoby, od ktorej nový držiteľ exemplár živočicha nadobudol.

(4) Ustanovenia § 12a ods. 2 a 4 zákona stanovujú **povinnosť pri každej zmene držiteľa exemplára odovzdať novému držiteľovi spolu s exemplárom aj písomné vyhlásenie o spôsobe nadobudnutia** a zároveň si uchovať jeho kópiu po dobu 10 rokov. Cieľom tejto úpravy, predovšetkým z pohľadu vymáhania práva, je umožniť dohľadanie predchádzajúcich držiteľov v prípade viacnásobnej zmeny držiteľa exemplára.

(5) Z dôvodu zvýšenia právnej istoty pôvodného i nového držiteľa sa v § 12 ods. 5 zákona ustanovuje **oprávnenie vyžadovať vzájomné preukázanie totožnosti oboch držiteľov.**

(6) Podľa § 12a ods. 6 zákona **písomné vyhlásenie o spôsobe nadobudnutia nie je úradným potvrdením** o tom, že exemplár bol nadobudnutý v súlade s právnymi predpismi platnými pre ochranu voľne žijúcich živočíchov a rastlín. Dôvodom je skutočnosť, že písomné vyhlásenie je dokument, ktorý si držiteľia vyhotovujú sami a nie je to teda doklad vydaný a overený štátnym orgánom.

Čl. 8

Preukázanie nakladania s neživým exemplárom vybraných druhov živočíchov (§ 12b a 29c zákona)

(1) Ustanovenie §12b zákona zavádza nové povinnosti **všetkým držiteľom** neživých exemplárov (napr. koža, kožušina, lebka, kosti, pazúre, zuby, preparát, vnútornosti, výrobky a pod.) živočicha druhov uvedených v prílohe č. 6 vyhlášky. Ide o druhy: leopard obláčikový (*Neofelis nebulosa*), lev (*Panthera leo*), leopard škvrnitý (*Panthera pardus*), tiger (*Panthera tigris*) a leopard snežný (*Uncia uncia*). Cieľom tohto ustanovenia je v zariadeniach, ktoré majú v držbe exempláre týchto druhov (v Slovenskej republike sa takého zariadenia nachádzajú), kontrolovať nakladanie s neživými exemplármi týchto druhov s ohľadom na zabránenie nezákonnému obchodu s nimi a s ich časťami.

(2) **Ten, kto mal k 1. januáru 2019 v držbe neživý exemplár živočicha uvedených druhov, je povinný zaslať záznam o nakladaní s neživým exemplárom vybraných druhov živočíchov** (ďalej len „záznam“) na ministerstvo do 30. júna 2019. Vzor záznamu rovnako ako aj pokyny na jeho vyplnenie sú súčasťou prílohy č. 7 vyhlášky. Týmto ustanovením sa sleduje získanie informácie o držbe neživých exemplárov nadobudnutých do účinnosti novely zákona. **Každý súčasný i nový držiteľ neživého exemplára bude mať následne povinnosť preukázať nakladanie s exemplárom uvedeným záznamom.**

(3) Držiteľ exemplára uvedených druhov je **povinný odovzdať uhynutý neživý exemplár tohto druhu osobe, ktorá prevádzkuje spracovateľský závod alebo vykonáva zber a prepravu vedľajších živočíšnych produktov** (kafiléria, preparátor), **pod dohľadom Štátnej**

ochrany prírody Slovenskej republiky (ŠOP SR), ktorá vykoná fyzickú identifikáciu exemplára a jeho nezameniteľného označenia a vyhotoví o tom záznam o odovzdaní. Kópiu tohto záznamu je ŠOP SR povinná následne zaslať na ministerstvo do 30 dní odo dňa jeho vyhotovenia. Za týmto účelom je držiteľ povinný písomne alebo elektronicky vopred ŠOP SR oznámiť termín a miesto odovzdania uhynutého exemplára.

(4) V prípade, ak sa držiteľ rozhodne ponechať si uhynutý exemplár, bude povinný viesť záznam, preukázať nakladanie s exemplárom týmto záznamom a každú zmenu v zázname oznamovať písomne alebo elektronicky ministerstvu doručením kópie časti záznamu s vyznačenou zmenou (teda obdobne ako pri druhových kartách), a to **do 10 pracovných dní odo dňa zápisu zmeny**. Držiteľ si zapisuje všetky zmeny v zázname v deň uskutočnenia zmeny, podobne ako v druhovej karte. Táto povinnosť sa bude vzťahovať aj na všetkých následných držiteľov neživých exemplárov. **Záznam sa nevedie osobitne pre jednotlivé druhy neživých exemplárov ale spoločne, na jednom tlačive záznamu.**

(5) Schválený prevádzkovateľ, ktorý spracováva telá živočíchov taxidermiou (preparátor), vedie záznam o nakladaní s neživým exemplárom v súlade s osobitným predpisom podľa prílohy č. 8 k nariadeniu Komisie (EÚ) č. 142/2011 z 25. februára 2011, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1069/2009, ktorým sa ustanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa vedľajších živočíšnych produktov a odvođených produktov neurčených na ľudskú spotrebu, a ktorým sa vykonáva smernica Rady 97/78/ES, pokiaľ ide o určité vzorky a predmety vyňaté spod povinnosti veterinárnych kontrol na hraniciach podľa danej smernice v platnom znení. Povinnosť viesť záznam podľa vzoru v prílohe č. 7 vyhlášky sa na neho teda nevzťahuje.

(6) Podobne aj múzeá s prírodovedným zameraním pri zbierkovej činnosti vedú záznam podľa zákona č. 206/2009 Z. z. o múzeách a o galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov. A teda ani na vyššie uvedené múzeá sa povinnosť viesť záznam podľa vzoru v prílohe č. 7 vyhlášky nevzťahuje.

Čl. 9

Nezameniteľné označenie exemplárov (k § 13 zákona)

(1) Ustanovenie § 13 ods. 1 zákona zjednocuje povinnosti držiteľa živého exemplára vo vzťahu k nezameniteľnému označeniu exemplárov. Podľa uvedeného ustanovenia sa **nezameniteľne označujú všetky živé exempláre stavovcov druhov uvedených v prílohe A nariadenia a všetky živé exempláre vtákov druhov uvedených v prílohe B nariadenia**. K označovaným exemplárom vtákov druhov uvedených v prílohe B nariadenia teda pribudli vtáky pochádzajúce z voľnej prírody. Zoznam exemplárov druhov, ktoré sú z tejto povinnosti vyňaté, sú uvedené v prílohe č. 11 vyhlášky.

(2) Do prílohy č. 11 vyhlášky bolo zaradených sedem nových druhov (*Cyanoliseus patagonus* – dlhochvost patagónsky, *Eolophus roseicapilla* – kakadu ružový, *Pavo cristatus* – páv korunkatý, *Poicephalus meyeri* – papagáj hnedý, *Poicephalus senegalus* – papagáj dlhokrídly, *Psittuteles goldiei* – lori fialkovoľící a *Pyrrhura molinae* – klinochvost zelenolící), čo pre držiteľov týchto exemplárov znamená, že tieto exempláre už nebudú povinní nezameniteľne označiť. Z prílohy č. 11 vyhlášky bol s účinnosťou od 1. apríla 2019 zároveň vyradený druh *Cyanoramphus forbesi* (kakariki smaragdový) uvedený v prílohe A nariadenia,

na držiteľa takéhoto exemplára sa teda od 1. apríla 2019 začala vzťahovať povinnosť nezameniteľného označenia.

(3) Novelou zákona sa **ruší povinnosť nezameniteľného označovania pod dohľadom zamestnanca okresného úradu alebo ním poverenej organizácie ochrany prírody a krajiny**. Držiteľ teda nebude povinný vykonať označenie za prítomnosti zamestnanca okresného úradu. Znamená to, že za splnenie zákonných podmienok súvisiacich s nezameniteľným označením (napr. súlad medzi skutočným označením exemplára a označením uvedeným v predložennom doklade) **bude zodpovedný len držiteľ**. Okresným úradom sa ustanovuje kompetencia vykonávania **fyzickej identifikácie exemplára a jeho nezameniteľného označenia**. Táto kompetencia bola okresným úradom ustanovená za účelom fyzickej identifikácie exemplárov najmä na základe vlastného uváženia (napr. pri vydávaní preukazov o pôvode) alebo pri jej dožiadaní ministerstvom. Táto situácia môže nastať napríklad v rámci konania o udelení výnimky zo zákazu komerčných činností, v prípade pochybností alebo nejasností v súvislosti s nezameniteľným označením exemplára. **Fyzická identifikácia sa nevykonáva na žiadosť držiteľa**.

(4) V § 13 ods. 2 zákona je stanovená lehota na zabezpečenie nezameniteľného označenia exemplára **do 30 dní od narodenia, vyliahnutia alebo nadobudnutia exemplára iným spôsobom**. V prípade, ak držiteľ odchovaných exemplárov zamýšľa ich vyradenie z evidencie (predaj, darovanie, atď.) pred uvedenou lehotou, je v zmysle § 13 ods. 2 zákona povinný ich nezameniteľne označiť ešte pred ich vyradením.

(5) V prípadoch nevyhnutných z dôvodov špecifických fyzických alebo etologických vlastností živočícha **môže držiteľ požiadať okresný úrad o určenie iného vhodného označenia, je však povinný tak urobiť ešte pred uplynutím lehoty 30 dní**. Okresný úrad môže na základe stanoviska vedeckého orgánu okrem iného vhodného označenia stanoviť aj inú lehotu na splnenie povinnosti nezameniteľne označiť exemplár, prípadne inú podmienku (napr. nezameniteľne označiť po opustení hniezda alebo po dosiahnutí stanových rozmerov). Môže tiež určiť, že exemplár nie je vôbec možné nezameniteľne označiť.

(6) Príslušným okresným úradom je okresný úrad podľa **miesta držby** exemplára, nie je teda určujúca adresa trvalého pobytu držiteľa.

(7) **Novela vyhlášky predlžuje dobu, počas ktorej sa nevykonáva nezameniteľné označenie na živočíchoch v chovnej alebo rehabilitačnej stanici jednotne na 12 mesiacov. Rovnako predlžuje aj dobu, počas ktorej sa im nevydáva preukaz o pôvode**. Cieľom je predĺžiť obdobie na rehabilitáciu živočíchov a tým zvýšiť ich šance na návrat do voľnej prírody.

Čl. 10

Pôsobnosť orgánov štátnej správy (§ 16, 17 a 19 zákona)

(1) Okresným úradom v sídle kraja ubúda kompetencia vydávať doklady podľa nariadenia. Uvedená kompetencia nebola využívaná z dôvodu nedostatočného materiálno-technického vybavenia. Túto kompetenciu vykonáva ministerstvo.

(2) Okresným úradom ubúda kompetencia vykonávania dohľadu nad nezameniteľným označovaním exemplárov. Zároveň sa im ustanovuje kompetencia vykonávať fyzickú

identifikáciu exemplára a jeho nezameniteľného označenia, a to v prípade, že budú o takúto súčinnosť požiadané napr. ministerstvom.

(3) ŠOP SR sa ustanovuje nová úloha na úseku ochrany exemplárov – vykonávanie dohľadu a fyzickej identifikácie exemplára a jeho nezameniteľného označenia v súvislosti s novou právnou úpravou podľa § 12b ods. 2 zákona.

Čl. 11

Zodpovednosť za porušenie povinností (k § 22 zákona)

Porušením povinnosti je podľa novej právnej úpravy aj nesplnenie povinnosti podľa § 12b zákona. Sankciou, ktorú uloží okresný úrad alebo Slovenská inšpekcia životného prostredia (ďalej len „inšpekcia“) podnikateľovi alebo právnickej osobe, ktorá sa dopustí protiprávneho konania tým, že poruší túto povinnosť, je na základe § 22 ods. 2 pokuta od 1 500 eur do 33 000 eur alebo prepadnutie exemplára. Fyzickej osobe, ktorá sa dopustí protiprávneho konania uvedeného v § 22 ods. 1 uloží okresný úrad alebo inšpekcia pokarhanie alebo pokutu od 16,59 eura do 4 979,08 eura.

Čl. 12

Spoločné ustanovenia (k § 28 zákona)

(1) Ustanovenie § 28 ods. 6 zákona stanovuje výnimku z § 28 ods. 5, podľa ktorého každý, kto nájde exemplár, je povinný vydať ho vlastníčkovi a ak vlastník nie je známy, odovzdať ho okresnému úradu alebo ním poverenej organizácii ochrany prírody a krajiny, ak okresný úrad neurčí inak. Podľa novej právnej úpravy v prípadoch, keď je nájdený exemplár druhov uvedených v prílohách A až D nariadenia zároveň chráneným druhom živočícha podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 543/2002“), postupuje sa podľa ustanovení tohto zákona. Podrobnejšie sa postupu v takýchto prípadoch venuje čl. 14 ods. 3 a 7 tohto usmernenia.

(2) Ustanovenia § 28 ods. 7 až 9 zákona upresňujú spôsob postupu a úhrady nákladov na vykonanie analýzy krvi alebo iného tkaniva na preukázanie identity, rodičovstva a dosiahnutej generácie exemplára.

(3) Z hľadiska úhrady nákladov - **v prípadoch nariadenia DNA analýzy orgánom štátnej správy vo veciach ochrany exemplárov pri výkone štátneho dozoru, náklady znáša tento orgán.** Hradené štátom teda budú iba v prípadoch výkonu štátneho dozoru. To znamená, že v prípade nariadenia analýzy DNA na preukázanie rodičovstva pri podanej žiadosti o udelenie výnimky zo zákazu komerčných činností (na ministerstvo) alebo pri žiadosti o vydanie preukazu o pôvode (na okresný úrad) – kedy nejde o výkon štátneho dozoru, **bude náklady znášať žiadateľ.** Analýza DNA sa bude nariaďovať najmä v odôvodnených prípadoch na báze individuálneho posudzovania od prípadu k prípadu, keď to bude ministerstvo, okresný úrad alebo inšpekcia považovať za potrebné vzhľadom na okolnosti.

(4) Z hľadiska postupu - v prípade, ak analýzu DNA nariadi inšpekcia podľa § 18 písm. c) zákona, budú sa všetky súvisiace úkony vykonávať pod dohľadom inšpekcie, ktorá o tom vyhotoví záznam. Ak analýzu DNA nariadi ministerstvo alebo okresný úrad pri vydávaní

výnimky zo zákazu komerčných činností alebo preukazu o pôvode podľa § 17 písm. j) zákona, budú sa všetky súvisiace úkony vykonávať pod dohľadom toho z nich, ktorý ju nariadil. Tento orgán o tom vyhotoví aj záznam. Ministerstvo môže dohľadom poveriť okresný úrad.

(5) V § 28 ods. 10 sa zjednocuje výnimka z povinnosti vedenia evidencie, preukazovania pôvodu, spôsobu nadobudnutia, nakladania s neživými exemplármi vybraných druhov živočíchov a nezameniteľného označenia (§ 9, 12 až 13) exemplára, ktorá sa ustanovuje pre držiteľa, ktorý nemá trvalý pobyt alebo sídlo na území Slovenskej republiky, ak sa na území Slovenskej republiky nezdržuje dlhšie ako šesť mesiacov.

Čl. 13

Prechodné ustanovenia

(k § 29c zákona)

(1) Prechodné ustanovenia sa týkajú povinnosti preukázania nakladania s neživým exemplárom vybraných druhov živočíchov, uchovávania evidencie o exemplároch a oznamovania zmien údajov v druhovej karte exemplára živočicha (ďalej len „druhová karta“) pre druhy uvedené v prílohách A a B nariadenia.

(2) Podľa § 29c ods. 1 zákona, **ten, kto mal k 1. januáru 2019 v držbe neživý exemplár vybraných druhov živočíchov je povinný zaslať záznam o nakladaní s neživým exemplárom vybraných druhov živočíchov do 30. júna 2019 na adresu ministerstva.** Tlačivo záznamu o nakladaní je prílohou č. 7 vyhlášky, súčasťou tejto prílohy sú aj presné pokyny k vyplneniu tlačiva. Zoznam vybraných druhov živočíchov (mačkovitých šeliem) je prílohou č. 6 vyhlášky. Ďalšie podrobnosti k tejto novej povinnosti sú uvedené v čl. 8 tohto usmernenia.

(3) Povinnosť uchovávať evidenciu o exemplároch, stanovená v § 9 ods. 5 písm. b) zákona, sa v zmysle § 29c ods. 2 zákona mení tak, že sa **predlžuje z 5 rokov na 10 rokov.** Táto povinnosť sa vzťahuje na evidenciu o exemplároch, v prípade ktorej od vykonania posledného zápisu držiteľom neuplynulo k 1. januáru 2019 päť rokov, t. j. posledný zápis bol vykonaný po 31. decembri 2013.

(4) Ustanovenie § 29c ods. 3 a 4 zákona zavádza prechodné obdobie **od 1. januára 2019 do 31. decembra 2020**, počas ktorého sa zmeny údajov v druhovej karte budú oznamovať písomne alebo elektronicky, dorúčením kópie časti druhovej karty s vyznačenou zmenou **ministerstvu. Od 1. januára 2021 sa zmeny budú zasielať ŠOP SR.** Dôvodom na „oddialenie“ zasielania druhovej karty na vedecký orgán formou prechodného ustanovenia je poskytnutie času vedeckému orgánu na vytvorenie informačného systému pre efektívne spracovanie údajov zo zasielaných druhových kariet. Ďalšie podrobnosti sú uvedené v čl. 5 tohto usmernenia.

Čl. 14

Zmeny v zákone č. 543/2002 Z. z.

(1) Novela zákona prináša aj niekoľko zmien v zákone č. 543/2002 Z. z., ktoré sa týkajú najmä správy a nakladania s nájdenými hendikepovanými alebo uhynutými chránenými živočíchmi.

(2) Medzi definície pojmov sa **doplnila definícia pojmu hendikepovaný chránený živočích**, ktorým je chránený živočích, ktorý v dôsledku poranenia, poškodenia, choroby, straty rodiča alebo iných okolností nie je schopný dočasne alebo trvalo samostatne prežiť vo voľnej prírode. Ide o zjednotenie pojmu pre choré, zranené, poranené a poškodené chránené živočíchy.

(3) Upravila sa povinnosť oznamovania nájdených hendikepovaných, uhynutých alebo náhodne odchytených, zranených alebo usmrtených chránených živočíchov. Táto povinnosť sa netýka len celoročne chránených živočíchov, ale všetkých chránených živočíchov vrátane voľne žijúcich vtákov, ktoré majú určený čas lovu. Ak je nájdený chránený živočích zároveň poľovnou zverou, ruší sa povinnosť oznámiť nález okresnému úradu. **Nálezca takýchto chránených živočíchov je povinný vo všetkých prípadoch oznámiť nález ŠOP SR, ktorá má aj kompetenciu určiť ďalšie nakladanie s nájdeným živočíchom**, najmä ak ide o hendikepovaného chráneného živočicha, ktorý si vyžaduje starostlivosť. **Ten, kto sa stará o takéhoto živočicha v súlade s týmto určením, má nárok na náhradu výdavkov spojených s touto starostlivosťou.**

(4) V súvislosti s vedením evidencie chránených živočíchov sa ustanovuje, že prevádzkovateľ rehabilitačnej a záchranej stanice je povinný **viesť pre hendikepované chránené živočíchy pochádzajúce z voľnej prírody evidenciu v druhovej karte ním označenej v záhlaví slovom „rehabilitácia“** oddelene od druhových kariet ostatných chránených živočíchov určených na iné účely.

(5) **Na ŠOP SR prechádza z okresných úradov aj pôsobnosť prijímať nájdené chránené živočíchy, ktoré unikli zo zajatia, ako aj pôsobnosť určovať ďalšie nakladanie s nimi.** Nálezca chráneného živočicha, ktorého možno na základe jeho nezameniteľného označenia identifikovať ako živočicha, ktorý svojmu držiteľovi unikol, je v prvom rade povinný vydať ho jeho vlastníkovi. Pokiaľ tento nie je známy, je povinný odovzdať ho ŠOP SR. Ak sa oň vlastník neprihlási do troch mesiacov od dňa jeho odovzdania ŠOP SR, prepadá do vlastníctva štátu.

(6) Upravila sa správa jedincov chránených druhov, ktoré sa stali majetkom štátu. V prípade živých jedincov chránených druhov, ktoré boli z miesta ich prirodzeného výskytu odobrané na základe určenia, ktoré ministerstvo vydalo pre ŠOP SR podľa § 40 ods. 1 zákona č. 543/2002 Z. z., sa tieto **stávajú vlastníctvom štátu už dňom ich odobratia z voľnej prírody.** Na nakladanie s týmito jedincami chránených druhov sa nebudú vzťahovať ustanovenia zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov.

(7) Rozšíril sa okruh výnimiek zo zákazu prevodu alebo zmeny držiteľa chránených živočíchov v správe majetku štátu na neštátny subjekt, ak ide o jedince chránených druhov uvedených v prílohe A nariadenia pochádzajúce z voľnej prírody. Výnimkou sú prípady, ak ide o **držbu hendikepovaných chránených živočíchov v zariadení na záchranu chránených živočíchov (chovné a rehabilitačné stanice)** počas nevyhnutnej doby potrebnej na zabezpečenie starostlivosti alebo ak tieto živočíchy podľa posudku veterinárneho lekára nie sú schopné z dôvodu trvalého poškodenia ich fyzického zdravia samostatne prežiť vo voľnej prírode. Výnimkou je taktiež prípad, ak je **subjekt zapojený do medzinárodného záchranného programu**, ktorého úlohou je ochrana predmetného chráneného druhu.

Čl. 15
Účinnosť

Toto usmernenie nadobúda účinnosť dňom jeho vydania.

Mgr. Katarína Butkovská, v. r.
generálna riaditeľka
sektie ochrany prírody, biodiverzity a krajiny
Ministerstva životného prostredia
Slovenskej republiky